

Prekyba pro langelį nenori trauktis

Genės Silickienės, Viliaus Mačiulaičio nuotr.

► **DARKO.** Panevėžyje seni, aptriusę kioskai miesto vaizdą darko pačioje sostinės širdyje - prie autobusų stoties

► **REALYBĖ.** Daugelyje Lietuvos didmiesčių senus kioskus iš centro jau suspėta iškraustyti, bet miestų pakraščiuose jų dar apstu

Naujuose didžiųjų miestų rajonuose, kur dar trūksta parduotuvių, neišplėta infrastruktūra, kioskai žmonėms labai reikalingi. Tačiau savininkai jų pristatę judriausiose vietose, net miestų centruose, kur daugiausia potencialių pirkėjų. Dizaineriai kioskus vertina skeptiškai, bet savivaldybės dėl sunkmečio nedrįsta jų nukelti į pakraščius.

Genė SILICKIENĖ
„Respublikos“ žurnalistė

Kaune laikina ramybė

Per paskutinį kioskų inventarizavimą Kaune jų buvo surasta net 840. Tačiau paaiškėjo, kad tik 450 pastatyti legaliai, gavus leidimus, kiti arba nevykdė prekybos, arba leidimų tokie veiklai neturėjo.

Kauno savivaldybė kioskus miesto centre ir kitose judriose vietose nesidžiaugia, bet ir sankcijų imtis nedrįsta. Smulkiųjų verslininkų asociacija tokiems ketinimams bemat duoda atkirtį ir ima kaltinti miesto valdžią smulkiojo verslo žlugdymu.

Kauno miesto taryba yra patvirtinusi schemą, kurioje aiškiai išdėstyta nuomonė, kad kioskai reikalingi tik ten, kur dar trūksta prekybos centrų ir parduotuvių.

Kauno savivaldybės Urbanistikos skyriaus vedėjas pavaduotojas Rytis Strimaitis teigia, kad tokios teritorijos yra prie miesto prijungtos Romainių, Rokų, Palemono, Vytėnų ir kitos gyvenvietės. Šiose teritorijose nėra didžiųjų prekybos centrų parduotuvių, todėl kioskeliai mėgina bent iš da-

lies tenkinti gyventojų poreikius.

Savivaldybė yra nusistačiusi prieš stichiškus turgelių atsiradimą judriose vietose, kai šalia vieno kiosko atsiranda dar keletas, ir jau stovi visa „kioskynė“. Toks vaizdas miesto nepuošia, bet griežtų sankcijų savininkai bent kol kas gali nebijoti.

„Kai prasidėjo ekonominis sunkmetis, atsižvelgėme į kioskų savininkų prašymus ir sutarėme nesiekti prieš juos priemonių. Laikomės šio susitarimo, - teigia R.Strimaitis. - Jeigu nebeturime prastų leidimų, turime teisiškai tai motyvuoti, pagrįsti, kad mūsų sprendimas nebūtų apskūstas teismui. Tik retais atvejais, kai toje vietoje savivaldybė turi planų ką nors statyti ar pertvarkyti, kioskelių savininkams tenka persikelti kitur“.

Kauno centre daugiausia yra spaudos kioskų, kiek mažiau - prekyaujančių daržovėmis, kebabais. R.Strimaitis džiaugiasi, kad naujų kioskų Kaune atsiranda labai nedaug.

Kaip kioskai turi atrodyti, bendrųjų nuostatų nėra, bet miesto įvaizdžio formuotojai prašo, kad kioskas „nerėktų“, neišsiskirtų iš aplinkos. Naujosios kartos kioskai yra gražesni už senuosius, juose daugiau stiklinto ploto, stiklinės sienos panaudojamos reklamai. Dizaineriai neturi pretenzijų spaudos kioskams, jie nedarko aplinkos, atrodo estetiškai.

Panevėžyje - biurokratinės kliūtys

Atvažiuavę į Panevėžį, svečiai pažintį su miestu pradeda nuo kioskų. Spaudos kioskai svarbingi, bet kiti atrodo apgailėtina, seniai nedažyti, nušiurę.

Miesto savivaldybės dizai-

neris Romualdas Lukšas ramina, kad tų negražiųjų savininkai jau išpėti apie tai, jog toje vietoje gali prekiauti laikinai, kad vos tik į naują vietą kelsis autobusų stotis, teks kraustyti ir jiems.

Panevėžio dizaineris tvirtina, esą Aukštaitijos sostinėje pasistatyti naują kioską yra sunku. Tenka įveikti dideles biurokratinės užtvartas. Jeigu savininkas nori kurtis ten, kur nenumačiusi savivaldybė, tenka tikslinti kioskų išdėstymo schemą ir nueiti kryžiaus kelius.

► Kai pasikalbi su savininkais ir išklausai jų dejavimų, rankos nebekyla ką nors bloga jiems daryti

Romualdas LUKŠAS
Panevėžio savivaldybės dizaineris

Tačiau ir Panevėžio savivaldybė sunkmečiu yra gailėtinga, nedrįsta mojuoti vėzdu prieš kioskus, nes bemat būtų apkaltinta smulkiojo verslo žlugdymu.

„Kai pasikalbi su savininkais ir išklausai jų dejavimų, rankos nebekyla ką nors bloga jiems daryti“, - atvirauja miesto dizaineris. Jis sutinka, kad miesto gyventojai be kioskų laisvai apsieitų, juk nedidelės parduotuvėlės sėkmingai kuriasi pirmuosiuose namų aukštuose.

„Panevėžyje kioskų era baigiasi, kioskai nebesiplečia“, -

reziuoja miesto dizaineris. Tačiau kada šie laikini statiniai bent iš miesto centro pasitrauks galutinai, neaišku.

Kioskai Panevėžyje parduodami, bet pirkėjų mažai. Todėl šie laikinieji statiniai perkeliama į kolektyvinius sodus, sodybas ir panaudojami kaip sandėliukai. Kioske telpa sudedamoji lovelė, todėl galima pernaktuoti, kol namas dar tik statomas, susidėti statybines medžiagas ir įrankius. Kioskai labai tinka vaikams žaisti.

Kioskuose nieko neperka

Nors kioskuose leidžiama prekiauti tik sausais, negendančiais maisto produktais, panevėžietė Vida Vyčienė teigia niekada iš kioskų nieko neperkanti.

Vafliukai, šokoladukai dėl aukštos temperatūros kioskų viduje išsilydo, o sausainiai, į kuriuos dėta riebalų, apkarsta. Tai nėra gerai, sako pirkėja. Tačiau ji pripažįsta, kad žmonės ieško pigesnių prekių, todėl ir perka kioskuose, kurie siūlo kitokią, pigesnę asortimentą nei parduotuvėse.

Kita blogybė ta, kad kioskuose mažai erdvės. Jei netgi yra šaldytuvai, nuo jo variklio patalpos įkaista. Nėra vandens, todėl sunku laikyti higienos reikalavimų.

Panevėžietė tvirtina, kad nesaugiausia pirkti iš kioskų, kuriuose prekyba lėta. Skanėstai juose būna sensteliję, todėl galima ir apsinuodyti.

Dizaineriai prognozuoja, kad kioskai ilgiausiai išliks turgavietėse, kur jie labiausiai deria prie aplinkos. Kitur juos keičia mažos parduotuvėlės ar paviļjonai, kur pirkėjai aptarnaujami nebe pro langelį, o pasta- to viduje.

NAUJA **PATOBULINTA**
ŠILUMOS IZOLIACIJA
SU TRUPUČIU **EXTRA**
PAROC® eXtra

Aktualija

► Registrų centras bando užkirsti kelią naujam burbului

Nors nekilnojamojo turto sandorių šiek tiek daugėja, būsto kainos vis dar stagnuoja, apibendrinę išankstinius pirmojo ketvirčio duomenis, konstatavo Registrų centras. Pasak jo, dalis rinkos dalyvių mėgina dirbtinai sužadinti kainų augimą.

Senesnės statybos butų kaina antrąjį šių metų ketvirtį, palyginti su ankstesniu, išaugo 4,3 proc. Naujos statybos butai parduodami 6 proc. pigiau nei metų pradžioje, rodo išankstiniai Registrų centro duomenys. Apibendrinti pirminiai duomenys rodo, kad senesnės statybos butai Vilniuje antrąjį ketvirtį parduodami už kvadratinį metrą prašant vidutiniškai 3787 litų, o už naujos statybos - 3807 litų.

Anot Registrų centro, pastarąjį ketvirtį vyravusios būsto kainos daugeliu atvejų kompensavo ankstesnių ketvirčių svyravimus, o bendrą metinį kainų pokytį priartino prie nulio.

Likusioje šalies dalyje (be Vilniaus) pirmąjį šių metų ketvirtį vidutinė perleistų senesnės statybos butų kaina sudarė 1688 litus už kvadratinį metrą (Lt/kv.m), arba 2,2 proc. daugiau, o naujų butų - 2641 Lt/kv.m, arba 3,4 proc. mažiau nei ankstesnį ketvirtį.

Tuo tarpu senos statybos individualių namų vidutinė kaina siekia 2712 Lt/kv.m, o kvadratinis metras naujos statybos namuose kainuoja apie 2046 Lt/kv.m. Tai yra atitinkamai 13,7 proc. mažiau ir 11 proc. daugiau nei pirmąjį ketvirtį.

Registrų centras konstatuoja, kad nežymiai augant nekilnojamojo turto sandorių skaičiui būsto kainos Lietuvoje vis dar yra stagnacijos būklės.

„Būsto kainos stokoja stimulų keistis, o dalies rinkos dalyvių mėginimai dirbtinai sužadinti kainų augimą susiduria su nekilnojamojo turto krizės pamokytų pirkėjų nepatiklumu“, - pranešime komentuoja duomenis pateikiantis Registrų centras.

Tiesa, valstybės įmonė nepatikslingo, kas labiausiai skatina išpūsti naują nekilnojamojo turto burbulą. Pastaruoju metu optimistiškiausios buvo būstus perparduodančių bendrovių prognozės. Neatsilikio ir kai kurie bankai - skatindami imti naujus kreditus jie nuolat pabrėždavo, esą „nekilnojamojo turto rinka atsigauna“.

► **AKIVAIZDU.** Kol kas Lietuvoje būstų rinka vis dar yra stagnacijos būklės

„Respublikos“ inf.